

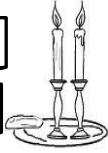
אור השבת

פרשת ויגש

עלון מס' 60

הדלקת נרות - 16:24

מוצאי שבת - 17:26

* עפ"י זמני ת"א

"אזוקים ניצב בעדת אל" | סיפור על הגר"מ אליהו זצ"ל

הרב זצ"ל היה מקפיד להתפלל תמיד לפני כל דיון כי הוא חש בפועל ממש כי שכינה כנגדו, ש-"אלוקים ניצב בעדת אל" זה לא רק מילים אלא מציאות. הרב סיפר שפעם אחת שאלו אותו דיינים שהיו בבית דין מהי התפילה שהוא נושא לפני כל דיון. הסביר להם הרב את מחשבתו על "אלוקים ניצב בעדת אל". שמעו את דבריו ומשכו

הדין למחר. "למה?" תמהו הדיינים. "כי צריך פה עוד עיון", השיב. למחרת, חזרו שני הדיינים לבית הדין ואמרו שהרהרו בדין והם חוזרים בהם מדעתם ומצטרפים לדעת הרב. הם הסבירו כי הם עיינו שוב בהלכה וראו שפשוט טעו אתמול בדבר כל כך פשוט ולכן הם חוזרים בהם. "מודים דרבנז-היינו שבחיהו". אחר כך הם שאלו את הרב: "איך שמת לב לטעות הזו כבר אתמול?!" הרי הטעות שלנו הייתה טעות דקה מן הדקה, ואנחנו שנינו לא שמנו לב ואתה שמת לב אתמול! אמר להם הרב: "זה לא ששמתי לב יותר מכם, זה פשוט דינו לבוקר משפט"- בואו נתישב בדין ונפסוק את הכוח של התפילה."

אחר כך היה דיון ארוך, הרב אמר דעה אחת, והדיינים האחרים חלקו עליו ואמרו דעה שנייה. כך נשאר הרב בדעת יחיד, ועל פי ההלכה הלכה נקבעת בדעת הרוב. אמר להם הרב: בוקרא ("מחר"- בערבית), "דינו לבוקר משפט"- בואו נתישב בדין ונפסוק את

**"ועתה אל תעצבו"-
הרחיקו מלבכם כל
שמץ של עצבות,
וממילא לא ייחר
הדבר בעיניכם.
שאם תתרחקו
מתחושת העצב
והצער, תשיגו
כראוי את כוונת ה'
בכך שמכרתם אותי
למצרים, שהרי
"למחזה שלחני
אלוקים לפניכם"
~ האר"י הקדוש ~**

השגחה פרטית

"ויאמר יוסף אל אוזיו גֵּשׁוּ נָא אֵלַי... ועתה אל תעצבו ואל יזר בעיניכם

כי מכרתם אותי למוזיה שלחני אלהים לפניכם" (מ"ה, ד'-ה')

מספר ר' יוסף: "מעשה בשני הקב"ה יוצא את ישראל, דואג להם ומשגיח עליהם, וביד האדם יוצא אדיה שביכולתו לנווט את הנהגת ה' עמו בהתאם לזמני השמיים שלו.

בני אדם שרצו להפליג בספינה כדי לסחור, אבל לאחד מהם נתקע קוץ ברגלו, ולכן, לא יכל לעלות לספינה, התחיל לקלל, לחרף ולגדף, לאחר מס' ימים שמע שטבעה אותה ספינה בלב ים, מיד התחיל להודות ולשבח.

לאחר שהתוודה יוסף לאחיו אמר להם שלא יעצבו על שמכרו אותו למצרים כי למחיה שלחו אלהים.

וכן, בפרשת ויחי יוסף אומר לאחיו לאחר מות יעקב: "אל תראו כי התוות אלוקים אני, ואתם זושבתם עלי רעה, אלוקים זושבה לטובה למען עשה כיום הזה להזויות עם רב".

"כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזבו" (משלי ד. ב')

ועוד מסופר על חבורה אחת של עוברי דרכים שלנו סמוך לכותל אחד, ובא כלב ועשה את צרכיו על אחד מבני החבורה, ולכן הוצרך לקום ולרחוץ את עצמו מהלכלוך, כשהתרחק מחבריו, נפל הכותל על חבריו ומתו, והוא ניצל.

כלומר- למרות שהתכוונתם לרע, הקב"ה שמנהיג עולמו, גרם לכם לטעות כדי שיוכל להטיב לבריותי, כי הקב"ה יודע מה טוב לאדם. שפעמים רבות נראה שהמצב לא טוב אך לבסוף נמצא לטובה, וכך אירע ליוסף עם אחיו, הקב"ה עילת העילות וסיבת הסיבות, עשה שיימכר וירד למצרים והכול לטובה כדי להחיות עם רב.

הקב"ה עושה הפול, סוכך עלינו חסותו ודואג לכל צרכנו, אם כן יש לשאול מה אנו מצויים לעשות ומה תפקידו של האל במצבנו? הקב"ה עושה הכול ויש לומר שתפקידנו ועמלנו היא הדאגה ליראת שמים, שמו שאמרו חז"ל: "הכול בידי שמים זויץ מיראת שמים".

כשחיים בידיעה הזו שהקב"ה שומר ומשגיח, והכל נעשה לטובה, גם אם אדם נפל, הפסיד, קיבל מכה- קל יותר כשיודע שהכול מכוון מהשגחה עליונה ופרטית, והכל לטובתו.

חידת השבוע
מי נתן למי?
400 כסף.
300 כסף.

"אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי..."

שואל כאן הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק:

כיום ברך פוס היא, להכיר לאחים בשעה גבולה זו של התעוררות את העוץ שעש לו אחיו במכירתו למצרים? אלא, אומר רבי מנדל: יוסף הצדיק משמיע כאן דברי ריבוי ופיוט באזני אחיו- אל נא תחששו, שירידתי למצרים בימי נעורי גרמה לי לקלקול המידות, ואל יעלה בדעתכם, שנתפתיני חלילה ללכת בדרכיהם המושחתות של המצרים.

"אני יוסף אחיכם, אשר מכרתם אותי מצרימה"- הנני אותו יוסף הנער, שהכרתם בשעה שמכרתם אותי ליורדים מצרימה, לא נשתניתי מאז ועד היום הזה במידות ובאורחות החיים והמוסר, שקניתי בבית אבא, וכיוון שכך הדבר- אל תעצבו בשל מעשה המכירה.

"ויאמר יוסף אל אחיו: אני יוסף" (מ"ה, ג')

כיוון שראה יהודה שיוסף אינו מתפייס (שלא נשטר לבקשתו לשחרר את בנימין בעטנה שגב את הבעים), התחיל יהודה לומר לאחיו: "מה אנו עומדים? מזה נתחיל (נתחיל) לכות במשנה אלף- רהיט, יוסף) ובפרעה (אלף מצרים) נסיים!" יהודה אמר זאת בעוד שהוא ואחיו לא יודעים כי לפנייהם עומד יוסף, והוא מבין את לשונם שהרי חשבוהו למשנה למלך מצרים.

כיוון שראה זאת יוסף, שאחיו מוכנים למסור נפשם ולהיהרג בעבור אחיהם הצעיר, יוסף התחיל לומר להם בלשון של תחנונים: "איני רוצה אלא לדע מי נתן לבנימין את העצה לגנוב לי את הגביע?" אמר בנימין: "לא הם נתנו לי את העצה! ולא אני געתי בגביע!" אמר לו יוסף: "השבע ליו" התחיל בנימין להישבע לו. ובמה נשבע לו? ביוסף אחיו! אמר לו יוסף: "כיצד אדע שאתה נשבע שבועת אמת?" אמר לו בנימין: משמותם של בני אתה יכול לדעת עד כמה אני אוהב את אחי יוסף שנשבעתי בשמו שקראתי לעשרת בני שמות המביעים אהבה וגעגועים לאחי המת. כיוון ששמע כך יוסף לא יכול היה לכבוע רחמיו ולעצור את רגשות אהבתו לבנימין- "ויאמר יוסף אל אחיו: אני יוסף!"

אתם מכירים את הפסוק 'כי לא מחשבותיי מחשבותיכם, ולא דרכיכם דרכי, נאם ה'. כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותיי ממחשבותיכם' (ישעיה נה, ח).

יש לנו מחשבות ותוכניות איך צריכה לבוא הגאולה. ברגע שזה לא מתקדם כמו שתכננו - יש לנו קושיות. כנגד זה מלמד אותנו הנביא: מחשבות ה' גבוהות משלכם. הוא מוביל את הגאולה בדרך שהוא יודע שהיא נכונה. גם אם זה לא תואם את תוכניתנו האידיאליות. אנחנו לא מבינים את עומק מחשבות ה'. לכן איננו יכולים לחוות דעה למה הגאולה נעשית כך ולא אחרת, אלה קרתה השאלה? חרבה ייתר? נהרסה גוש קטיף? אלה בן זוריון הכריז על המדינה ולא הרב קוק? איננו יודעים את מחשבות ה'.

חזקיהו המלך חלה. הגיע אליו ישעיה הנביא. במקום לנחם אותו הוא הטיל פצצה: 'כה אמר ה' צו לביתך כי מות אתה ולא תזויה'. אמה? נדהם חזקיהו. כי לא הבאת ילדים לעולם! פסק ישעיה. חזקיהו הצדיק ענה - אני יודע ברוח הקודש שהילדים שאביא לעולם יהיו רשעים ולכן לא עסקתי בפריה ורביה. ענה לו ישעיה: "בהדי דכבשי רחמנא למה לך!" אל תתעסק בחשבונות שמים, עסוק במה שמוטל עליך. המחשבות האלוקיות הן לא חשבון שקשור אליך.

וכך בימינו. בחשבונות שמים אין לנו להתעסק. עלינו לקיים מצוות יישוב ארץ ישראל, לקיים תורה ומצוות, לבנות את הארץ. "ויבוא הנס מכל מקום"

בשבוע הבא נעמיק עוד ועוד בהבנת מהלך הגאולה מתוך המשך שיחתו של הרב ידידיה לזלמאדין!

הלכות בישול בשבת (מלאכת מבשל)

רחיצת כל הגוף בשבת: בכל אופן אסור לרחוץ את כל הגוף במים חמים, אפילו במים של דוד שמש או של המיחם של שבת, שכך הייתה גזירת חכמים לאסור בכל אופן. ואולם ביום טוב מותר להתקלח במים חמים של דוד שמש או של המיחם שהוחם מערב יום טוב.

ולתקלח במים קרים בשבת: לבני ספרד מותר, אלא שעריך להיזהר שלא לנגב בחוזקה כדי שלא להכשל באיסור סחיטה. וכן טוב שישתמש בסבון נוזלי, ולא בסבון מוצק. וגם יזהר שלא לשפשף את השיער, כדי שלא יתלשו שערות. אבל בני אשכנז מחמירים שלא להתרחץ כלל אפילו במים קרים. וכן אינם משתמשים בסבון מוצק אלא בסבון נוזלי בלבד.

חשבונות שמיים

אנו נמצאים בבית של הרב ידידיה שמסביר לתלמידיו על מהלך גאולתנו...

"אז מה שהרב אומר", סיכם ניסן, "זה שהגאולה יכולה לבוא גם ע"י אנשים שאינם דתיים, אפילו ע"י רשעים שמחטיאים את הרבים, ואפילו ע"י גויים עובדי ע"ז!"

"נכון", ענה הרב ידידיה, "לכן גם אם זה נכון שמנהיגי הצינות אמרו מה שאמרו, אין זה אומר שמדינת ישראל אינה ראשית צמיחת גאולתנו. צריך לבדוק על פי סימני הגאולה שחז"ל אמרו לנו, האם הם מעידים שזו התחלת הגאולה או לא. לאחר שביירנו שכל הסימנים מעידים ש- ה' גואל את עמו - קיבוץ גלויות הנפלא ופריחת הארץ - אין זה משנה אם כל זה מגיע ע"י אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות. כי למדנו שגאולה יכולה להגיע גם על ידיהם."

"אבל למה?" לא יכולתי להתאפק. "למה ה' הביא את הגאולה בדיוק כזאת? דיוק שניאית לא כל כך ישיבה ופשוטה? שיביא את הגאולה ע"י גדולי הדור!"

"זו שאלה מצוינת", ענה הרב ידידיה בנחת. "ננסה לתת לה תשובות בכמה כיוונים."

חשובות

שאלות מהפרשה

זכות הלימוד בעלון לרפואת שלומית שפרה בת טובה גיטל אייל בן ורדה בתוך שאר זוללי עמו ישראל

1. יוסף (מ"ה ח').
2. רמסום (מ"ד, ט"ז).
3. יוסף - "וישימני א' למושל".
4. רחל אמרה לעסוק: "הבה לי בגים".
5. המצרים אמרו על ישראל: "הבה נתחכמה לו".

1. מי מבונה "אב לפרעה"?
2. איזה מקום מבונה "מושב הארץ"?
3. שני אנשים בספר בראשית קיבלו את התואר "מושל" מי הם?
4. האחים אמרו ליוסף: "הבה לנו לחם". מי עוד אמר למו "הבה...?"